

**Monitoringsverslag
decentraal uitvoeringsplan
Provincie Zeeland**

Februari 2023

Monitoring Schone Lucht Akkoord.

In het Schone Lucht Akkoord (SLA) hebben deelnemers afgesproken maatregelen te nemen die de luchtkwaliteit verbeteren. Monitoring van de voortgang van maatregelen en de pilots en van luchtemissies en gezondheidseffecten is belangrijk om te evalueren of de deelnemende partijen op koers liggen om de doelen van het SLA te halen, of dat herijking van de aanpak nodig of wenselijk is.

De monitoring binnen het Schone Lucht Akkoord omvat 2 hoofddelen:

1. Voortgang van de uitvoering van maatregelen
2. Gezondheidsindicator

Deze rapportage heeft betrekking op het eerste onderdeel, de voortgang van de uitvoering van maatregelen.

Decentraal Uitvoeringsplan

De Rijksoverheid heeft in verband met monitoring op de voortgang en effecten van de maatregelen gekozen voor een vaste format waarin de deelnemers moeten rapporteren: het decentraal uitvoeringsplan. Jaarlijks stelt Rijkswaterstaat Leefomgeving op basis van deze informatie de Monitoringsrapportage uitvoering Schone Lucht Akkoord op. Tweejaarlijks berekent RIVM aan de hand van de effecten van de uitvoeringsplannen de gezondheidswinst met behulp van de gezondheidsindicator.

Het (1^e) decentrale uitvoeringsplan van Provincie Zeeland is op 2 maart 2021 vastgesteld en ingediend. Ten behoeve van de tweejaarlijkse doorrekening en monitoring op voortgang van de maatregelen en acties, moet uiterlijk 1 maart 2023 een geactualiseerd uitvoeringsplan bij het Ministerie worden aangeleverd.

SpUk SLA

De Specifieke Uitkering Schone Lucht Akkoord (SpUk SLA) biedt financiële steun voor projecten die zorgen voor schonere lucht en gezondheidswinst. Alleen maatregelen en acties die zijn opgenomen in uitvoeringsplannen van SLA deelnemers kunnen in aanmerking komen voor 50% cofinanciering van de kosten.

Voor een viertal maatregelen die staan opgenomen in het uitvoeringsplan van Provincie Zeeland zijn aanvragen voor een SpUk SLA ingediend. Op alle vier de aanvragen is door RVO een positief besluit genomen waardoor in totaal een bedrag van € 89.252,50 is ontvangen.

De vier acties of maatregelen waarvoor SpUk is ontvangen betreffen:

1. Thema Participatie	-	Burger sensormetingen (Snuffelfiets)
2. Thema Industrie	-	Onderzoek onderkant BBT vergunnen
3. Thema Binnenvaart en Havens	-	Walstroominventarisatie
4. Thema Mobiele Werktuigen	-	Schoner aanbesteden

Voortgang

Hierna wordt per thema de stand van zaken van acties en maatregelen uit het decentraal uitvoeringsplan 2021 weergegeven. Daarnaast staan nieuwe acties of maatregelen benoemd voor vermelding in het geactualiseerde uitvoeringsplan (2023), of eventuele SpUk aanvraag.

1. Thema Participatie

In het uitvoeringsplan staat onder de vaste maatregelen binnen het SLA voor het thema participatie de volgende maatregel opgenomen:

Volgnummer maatregel	SLA Thema	Naam maatregel	Algemene beschrijving
P.2.D	Participatie	Rijk, gemeenten en provincies informeren inwoners en bedrijven actief over luchtkwaliteit en gezondheidseffecten, de maatregelen die zij nemen om gezondheidswinst te realiseren en de mogelijkheden voor citizens science.	Zie aanvullende maatregelen A2/A3/A5/A9

Om invulling aan deze vaste maatregel te geven, en de bewustwording en betrokkenheid van inwoners te verhogen, zijn door Provincie Zeeland in het uitvoeringsplan daar de volgende (vrijwillige) maatregel / acties aan gekoppeld:

Volgnummer maatregel	SLA Thema	Naam maatregel	Algemene beschrijving
A2	Participatie	Citizen Science projecten op scholen	Project fijnstof i.s.m. voortgezet onderwijs
A3	Participatie	Citizen Science project voor bewoners/andere doelgroepen	Sensormetingen voor luchtkwaliteit
A5	Participatie	Real-time luchtkwaliteitsmonitoring voorlichting	Via data portaal provincie meetdata ontsluiten
A9	Participatie	Opzetten van communicatie lucht en gezondheid voor bewoners en bedrijven	Aanpassing provinciale website

A2. Citizen Science projecten op scholen

Deze maatregel was al opgestart bij de vaststelling van het eerste uitvoeringsplan en is onder het SLA gecontinueerd met deelname van 2 extra scholen. Dat betekent dat alle vier de Zeeuwse middelbare scholen met een Technasium opleiding deelnemen. Tijdens het project fijnstof leren de 3^e jaars HAVO/VWO leerlingen over fijnstof en gaan zij zelf actief meten. Sinds opname in het uitvoeringsplan van het SLA is binnen het project wat meer aandacht gegeven aan de relatie fijnstof en gezondheid en gaan de leerlingen met de Snuffelfiets sensor op pad om fijnstof metingen uit te voeren in hun eigen leefomgeving.

Voor aanschaf van de meetsensoren en ondersteuning tijdens het project door een luchtspecialist van DCMR is een SpUk aanvraag ingediend (zie ook hieronder bij A3). Door middel van gastlessen zijn tevens RIVM en GGD bij het scholenproject betrokken.

A3. Citizen Science project voor bewoners/andere doelgroepen

In dit Citizen Science project is ingezet op sensormetingen fijnstof op een aantal vaste locaties, en opname in het dataportaal SamenMeten van het RIVM, en mobiele sensormetingen via het project Snuffelfiets.

In het voorjaar van 2021 is een pilot uitgevoerd met een aantal collega's om ervaring op te doen met fijnstof sensormetingen via de Snuffelfiets. Deze pilot is afgerond met een terugkombijeenkomst waarbij via media aandacht een oproep is gedaan aan inwoners van Zeeland om zich aan te melden voor een vervolg van dit Citizen Science project.

Voor sensormetingen fijnstof op vaste meetpunten is in eerste instantie gekozen voor softwarematige aanpassing van een aantal van de voor de pilot aangeschafte Snuffelfietsensoren. Reden hiervoor is dat de ontwikkeling van de vaste sensoren (Multiflexmeter) stagneerde en niet (tijdig) leverbaar waren. Inmiddels zijn tien stuks van de vaste sensoren geleverd. Deze sensoren communiceren voor de data doorgifte met het LoRa netwerk wat Provincie Zeeland in kader van de digitale agenda in eigen beheer ontwikkeld en uitrolt over de provincie.

Ter ondersteuning van mogelijke communicatieproblemen met het LoRa netwerk zijn ook 8 stuks mobiele gateways geleverd.

Voor de aanschaf van de meetsensoren is een SPUK aanvraag ingediend. De kosten van de eerste tien multiflexmeters en de 8 gateways zijn uit budget van de afdeling I&A gefinancierd.

Voor voortzetting van Citizen Science in 2023, zowel met scholen als burgers, zijn geen middelen meer gereserveerd. Zeker gezien de gewenste verdere uitbreiding van het aantal vaste sensoren is het noodzakelijk om te kijken op welke wijze dit verder een vervolg kan krijgen.

A5. Real-time luchtkwaliteitsmonitoring voorlichting

Tijdens het scholenproject en op de terugkombijeenkomsten aan de deelnemers van het project Snuffelfiets geven wij voorlichting over real-time luchtkwaliteitsmonitoring. Externe partners zoals RIVM dragen daar in bij, en Provincie Zeeland geeft een beschouwing van verzamelde meetdata o.a. aan de hand van het zelf ontwikkelde dashboard met gegevens van de sensormetingen.

Het is de bedoeling om data zoals gepresenteerd tijdens de terugkombijeenkomsten met de deelnemers aan het project Snuffelfiets eveneens via de provinciale website te ontsluiten.

A9. Opzetten van communicatie lucht en gezondheid voor bewoners en bedrijven

Er zijn afspraken gemaakt om begin 2023 het thema Milieu op de provinciale website aan te passen. Daarbij plaatsen wij een specifieke bijdrage over het Schone Lucht Akkoord met communicatie over lucht en gezondheid.

Acties en maatregelen thema Participatie voor decentraal uitvoeringsplan 2023

Alle vier de acties en maatregelen uit het uitvoeringsplan 2021 blijven opgenomen in de nieuwe geactualiseerde versie 2023 en de status is bijgewerkt.

Met betrekking tot maatregel A2. Citizen Science projecten op scholen, wordt intern een visiedocument opgesteld om te bepalen op welke wijze wij na afloop van het schooljaar 2022-2023 het project voortzetten.

Wat betreft maatregel A3. Citizen Science project voor bewoners/andere doelgroepen, is het streven om naast de (mobiele) Snuffelfiets sensoren het aantal vaste meetlocaties verder uit te breiden.

Mede vanuit de opgave Stikstof is de wens aanwezig om meer inzicht te krijgen in de mogelijkheden van het meten van stikstofoxiden (NO_x) met behulp van sensoren. Daarom wordt in samenwerking met de afdeling I&A (LoRa netwerk en data analyse) ingezet op de ontwikkeling van een sensorbox met meerdere sensoren (fijnstof, NO_x, ozon, temperatuur, luchtvochtigheid). I&A is trekker van het project en van daaruit vind ook afstemming met RIVM plaats.

2. Thema Industrie

In het uitvoeringsplan staat onder de vaste maatregelen binnen het SLA voor het thema Industrie de volgende maatregelen opgenomen:

Volgnummer maatregel	SLA Thema	Naam maatregel	Algemene beschrijving
I.1.D	Industrie	In nieuwe of geactualiseerde vergunningen die vanaf 2021 worden afgegeven staan emissie-eisen die zo dicht mogelijk aan de onderkant van de BREF-range liggen. Dit uitgangspunt wordt verankerd in lokaal beleid (zoals de nota VTH en/of in de opdrachtverlening aan Omgevingsdiensten).	(landelijk) Afgestemd akkoord bereiken over onderkant BREF-range vergunnen. Tevens is het de inzet vanuit Provincie Zeeland deze maatregel op te nemen in het convenant 'Ambitie 2030, 2.0' (Vitaal Sloe en Kanaalzone).
I.2.D	Industrie	Provincies en gemeenten zetten zich in om scherp te vergunnen, hun vergunningenbestand tijdig te actualiseren en waar nodig toezicht te optimaliseren. Dit dient geborgen te worden in lokaal beleid, opdrachtverlening naar omgevingsdiensten en wordt gecontroleerd door middel van actieve monitoring.	Waar mogelijk en noodzakelijk via aanpassing VTH strategie & -programma en opdrachtverlening OD's. Dit is een doorlopend proces.

I.1.D Onderkant BBT vergunnen

Provincie Zeeland is deelnemer aan de themagroep Industrie binnen het SLA die deze maatregel heeft uitgewerkt en juridisch heeft laten toetsen.

Het uitgangspunt van opnemen van emissie eisen die zich bevinden aan de onderkant van de range van de bijbehorende BBT is meegenomen als actie in het Milieuprogramma 2023-2027.

In het werkplan 2023 van de Omgevingsdiensten is opgenomen dat zodra het milieuprogramma is vastgesteld dit ook toegepast zal worden. Na vaststelling van het Milieuprogramma zal eveneens de nota VTH (uitvoeringsstrategie) hier op worden aangepast. Daarmee is deze maatregel in uitvoering gebracht.

Vooruitlopend op de toepassing van deze maatregel is een inventariserend onderzoek uitgevoerd naar bedrijven waar sprake is van toepassing van emissie eisen conform BBT en waar binnen de range deze zich dan bevinden. Voor dit onderzoek is een SpUk ontvangen die gebruikt is voor een onderzoeksopdracht aan de Omgevingsdiensten.

I.2.D Optimalisering proces VTH

Onder andere via het programma Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV) geven wij uitvoering aan deze maatregel. Inzet van dit programma is om te komen tot één digitale bron van informatie over vergunningen die beschikbaar is voor bevoegd gezag, omgevingsdiensten, bedrijven en burgers.

Het door het programma AADV ontwikkelde systeem biedt een helder en altijd actueel inzicht in de vigerende vergunde situatie van bedrijven.

Dit initiatief is opgezet door provincie Zuid-Holland en DCMR Milieudienst Rijnmond. In opdracht van Provincie Zeeland is door DCMR het vergunningenbestand van de Zeeuwse Brzo bedrijven inmiddels ook verwerkt in de database en de komende periode wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van de applicatie.

Acties en maatregelen thema Industrie voor decentraal uitvoeringsplan 2023

Beide bovengenoemde acties uit het uitvoeringsplan 2021 blijven opgenomen in de nieuwe geactualiseerde versie 2023 en de status is bijgewerkt.

Nieuw daarbij is dat met betrekking tot het onderkant BBT vergunnen een training wordt opgezet voor medewerkers van omgevingsdiensten voor toepassing in de praktijk.

Deze actie komt voort uit de themagroep Industrie en alle deelnemers ondersteunen gezamenlijk dit initiatief. In 2022 is hiervoor vanuit de themagroep een gezamenlijke SpUk aanvraag ingediend. Deze aanvraag is gehonoreerd en de kosten naast de 50% cofinanciering via de SpUk wordt verdeeld over alle provincies (omstreeks € 3.600- per provincie).

In aanvulling op het programma AADV nemen wij in het nieuwe uitvoeringsprogramma onder maatregel I.2.D tevens op het toezicht op de energiebesparingsplicht bij bedrijven.

In het Klimaatakkoord is afgesproken om de bestaande energiebesparingsplicht te actualiseren onder de Omgevingswet. De reductie van de CO₂ uitstoot bij bedrijven door energiebesparing heeft een directe invloed op de doelen van het Schone Lucht Akkoord.

Vanuit het programma Energie en Klimaat start Provincie Zeeland met acties om vermindering van CO₂-uitstoot te realiseren. Daarbij is de inzet van het VTH-instrumentarium essentieel. Die inspanning is uitgewerkt in het Milieuprogramma.

Het huidige Kabinet heeft in het Coalitieakkoord opgenomen dat men maatwerkafspraken wil maken over CO₂ reductie met de 20 grootste CO₂-uitstoters van Nederland. In het kader van deze afspraken wordt ook gekeken naar de mogelijkheden voor structurele reductie van stikstof(oxiden).

Binnen de provincie Zeeland komen drie bedrijven in aanmerking voor het maken van maatwerkafspraken: DOW Benelux, Yara Sluiskil en Zeeland Refinery.

December 2022 hebben Rijk, Dow en Provincie een intentieovereenkomst ondertekend om tot structurele CO₂ en stikstofreductie te komen. (10% NO_x reductie in 2030 ten opzichte van 2018 (194 ton NO_x). Daarnaast streeft DOW Benelux door het elektrificeren van de drie krakers naar een extra reductie van 60% NO_x voor de periode na 2030 (1.046 ton NO_x).

De maatwerkafspraken zijn geen onderdeel van het uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord maar van groot belang voor het behalen van de doelen. Ook vanuit het SLA is daarom het belangrijk om deze koppelkans optimaal te benutten. In de eerste helft van 2023 werkt het Rijk de maatwerkafspraken verder uit.

3. Thema Binnenvaart en Havens:

In het uitvoeringsplan staat onder de vaste maatregelen binnen het SLA voor het thema Binnenvaart en Havens de volgende maatregel opgenomen:

Volgnummer maatregel	SLA Thema	Naam maatregel	Algemene beschrijving
S.7.D	Binnenvaart en havens	Project Walstroom Zeeland	Gemeenten en provincies met binnenhavens stellen plannen op met het streven naar een duurzame binnenvaart. Daarin wordt onder meer toegewerkt naar een zero-emissie binnenvaart in 2035. Partijen werken daarin onder meer aan walstroomvoorzieningen bij ligplaatsen voor binnenvaart, personenvervoer over water, waar mogelijk pleziervaart en naar zero emissie mobiele werktuigen.

In 2021 en 2022 heeft Provincie Zeeland nauw samengewerkt met Rijkswaterstaat Zee & Delta en het havenbedrijf North Sea Port om te komen tot een onderzoek naar walstroom mogelijkheden binnen Zeeland. Rijkswaterstaat heeft opdracht gegeven aan RoyalHaskoning DHV om op basis van beschikbare gegevens van ligplaatsen een inventarisatie te doen. Hiervoor is door het bureau een Multi criteria analyse ontwikkeld. Met behulp van deze Multi criteria analyse is bepaald welke ligplaatsen het grootste effect hebben in relatie tot de beoogde milieudoelen. De toplocaties zeevaart en binnenvaart zijn vervolgens nader uitgewerkt. Het gaat om een technische uitwerking op basis waarvan de wijze van netinpassing, de investeringskosten (CapEx) en operationele kosten (OpEx) zijn bepaald.

Als het gaat om de daadwerkelijke realisatie van walstroominstallaties, moet in een vervolg studie dieper worden ingezoomd op de elektrische infrastructuur ter plaatse. Dit betekent dat per locatie de situatie ter plaatse moet worden geïnventariseerd en een locatie specifiek ontwerp benodigd is.

Ook is het de wens van de Provincie Zeeland om eigen ligplaatsen (3 stuks) en ligplaatsen waarvan gemeenten eigenaar zijn mee te nemen in het vervolg onderzoek. Hiermee geven wij de gemeenten een impuls om ook mee te werken aan de maatregelen in het Schone Lucht Akkoord. Daarnaast is het de wens van Rijkswaterstaat om van de overige locaties de 'niet toplocaties' het reductiepotentieel CO₂ en NO_x te berekenen. Deze resultaten worden ook ingebracht in het te ontwikkelen Gebiedsplan in kader van de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering (Wsn).

De door Provincie Zeeland aangevraagde en ontvangen SpUk voor het walstroominventarisatie onderzoek gaan we in 2023 inzetten voor dit vervolgonderzoek.

Voor de daadwerkelijke realisatie wordt via de OP Zuid subsidieregeling de mogelijkheden verkend voor een Europese subsidie.

Aanvullend is in het uitvoeringsplan onder de vrijwillige maatregelen voor het thema Binnenvaart en Havens de volgende maatregel opgenomen:

Varend Ontgassen

Volgnummer maatregel	SLA Thema	Naam maatregel	Algemene beschrijving
Nieuw	Scheepvaart	Varend ontgassen	Realiseren verbod op varend ontgassen en reduceren emissies door VTH.

In 2021 en 2022 heeft Provincie Zeeland deelgenomen aan de landelijke taskforce Varend Ontgassen. In de taskforce is samen met het Ministerie I&W, de verladers, havenbedrijven en omgevingsdiensten nagedacht over acties die moeten worden genomen om te komen tot een landelijk verbod varend ontgassen nog voor het internationale verbod in 2024 in werking treedt.

In 2022 is Provincie Zeeland een ambtelijk overleg gestart met haar partners Rijkswaterstaat, North Sea Port, Veiligheidsregio Zeeland en de Omgevingsdienst. Gezamenlijk verkennen ze wat nodig is voor een geschikte locatie om een ontgassingsinstallatie te plaatsen.

Acties en maatregelen thema Binnenvaart en Havens voor decentraal uitvoeringsplan 2023

Beide bovengenoemde acties uit het uitvoeringsplan 2021 blijven opgenomen in de nieuwe geactualiseerde versie 2023 en de status is bijgewerkt.

Met betrekking tot de algemene maatregel S5.D binnen dit thema (*“Gemeenten, provincies spreken af luchtmissies als belangrijk criterium te hanteren bij de aanbesteding van veerdiensten en vergunningen voor watertaxi’s en nemen waar mogelijk eisen op voor pleziervaart in gebieden met hoge blootstelling”*) passen wij de status aan naar ‘bestuurlijk vastgesteld en in voorbereiding’.

In de beschrijving bij deze maatregel in het uitvoeringsplan lichten wij toe dat dit betrekking heeft op het aanbestedingsproces van de Westerschelde Ferry (WSF). Vanuit de interne werkgroep SLA is er vertegenwoordiging in de projectgroep voor de beoogde vervanging van de WSF. Op deze wijze is het gezamenlijk belang in een zo duurzaam mogelijke aanbesteding vanuit Opgave Stikstof, Mobiliteit en SLA (luchtkwaliteit) vertegenwoordigd.

Bij het bijwerken van de status wat betreft varend ontgassen in het uitvoeringsplan 2023 (vrijwillige maatregel) betrekken wij de inzet op toezicht en handhaving. Mogelijk wordt ingezet op het gebruik van een netwerk van E-noses. Op dit moment is dat nog niet zeker. Indien hiertoe besloten wordt, is het advies om na openstelling van de SpUk 2023 tevens een aanvraag voor cofinanciering vanuit SpUk SLA in te dienen.

4. Thema Mobiele werktuigen:

In het uitvoeringsplan staat onder de vaste maatregelen binnen het SLA voor het thema Mobiele werktuigen de volgende maatregel opgenomen:

Volgnummer maatregel	SLA Thema	Naam maatregel	Algemene beschrijving
NRMM.4.D	Mobiele werktuigen	Gemeenten en provincies nemen vanaf 2021 emissie-eisen en criteria op die gericht zijn op het terugdringen van luchtvervuilende emissies in de aanbesteding van (bouw)projecten en andere aanbestedingen waaronder mobiele werktuigen. De aanbestedingscriteria komen minimaal overeen met de emissie-eisen van de MVI criteria zoals gepubliceerd op de PIANOo website. Partijen maken nadere afspraken over de periodieke aanscherping van de eisen richting 2030 (Routekaart schoon en 0-emissie bouw materieel). Indien gewenst kunnen gemeenten en provincies kiezen voor een verdergaande ambitie, bijvoorbeeld voor hoogblootgestelde of nabij kwetsbare bestemmingen gebieden.	Toepassen en mogelijk aanscherpen systematiek CO2-prestatieladder bij aanbestedingen

NRMM.4.D Aanbestedingscriteria mobiele werktuigen

Het thema Mobiele Werktuigen binnen het SLA heeft binding met aanbestedingen voor infra werkzaamheden. Door het versneld schoner maken van de machines is verbetering van de luchtkwaliteit en gezondheidswinst mogelijk. Vanuit het aanbestedingstraject richting uitvoerders heeft de provincie een belangrijke invloed op de inzet van schonere mobiele werktuigen binnen de GWW projecten die zij zelf in de markt zet.

Provincie Zeeland heeft in de afgelopen jaren bij een aantal projecten ervaring opgedaan met het uitvragen van MKI (Milieu Kosten Indicator) en zero emissie materieel bij GWW projecten. Bij de evaluatie is gekeken op welke wijze luchtvervuilende emissies bij infrastructurele werken verder teruggedrongen kunnen worden. Met behulp van cofinanciering via SpUk-SLA is adviesbureau Tauw gevraagd hoe dit verder kan worden gestimuleerd en ingevuld.

In oktober 2022 heeft Provincie Zeeland het besluit genomen om bij infrastructurele werken en onderhoudswerken standaard zero emissie materieel en de Milieu Kosten Indicator uit te vragen bij infrastructurele onderhouds- en nieuwbouwwerken vanaf € 250.000. Gezien de voorsnog beperkte beschikbaarheid van zero emissie materieel voor GWW werken zal het uitvragen van dit materieel volgens een groeimodel plaatsvinden en oog zijn voor de mogelijkheden die de markt aankan bij het type project of werk.

Daarnaast vraagt Provincie Zeeland bij aanbestedingen tenminste trede 3 uit met betrekking tot de CO₂ prestatieladder.

Acties en maatregelen thema Mobiele Werktuigen voor decentraal uitvoeringsplan 2023

Eerdergenoemde actie uit het uitvoeringsplan 2021 blijft opgenomen in de nieuwe geactualiseerde versie 2023 en de status is bijgewerkt. En vanuit het MVI plan (Maatschappelijk Verantwoord Inkopen) wordt onderzocht of in aanvulling op deze maatregel in de aanbestedingseisen eveneens eisen voor een emissievrije bouwplaats kunnen worden opgenomen.

De systematiek van de CO₂ prestatieladder wordt toegepast en gekeken wordt of in de toekomst verdere aanscherping plaats gaat vinden (trede hoger). In 2023 is de eerste inzet gericht op certificering van de provinciale organisatie op de CO₂ prestatieladder.

Als nieuwe actie of maatregelen is onderzoek naar mogelijke inzet van HVO100 brandstof toegevoegd. Daar waar inzet van elektrisch materieel (nog) niet mogelijk is, kan ingezet worden op gebruik van deze CO₂ neutrale brandstof die tevens zorgt voor minder fijnstof en NOx emissie. Dat geldt ook voor het gebruik in het eigen (diesel)wagenvoertuigenpark wat nog niet is geëlektrificeerd.

Door het als voorwaarde te stellen in aanbestedingen of vergunningen kan de markt gestuurd worden. Op dit moment kan in Zeeland alleen nog maar in Terneuzen en Rilland HVO100 getankt kan worden. Toename van gebruik zal uitbreiding van locaties stimuleren en dat geldt idem andersom.

5. Thema Mobiliteit:

In het uitvoeringsplan staat onder de vaste maatregelen binnen het SLA voor het thema Mobiliteit opgenomen:

Volgnummer maatregel	SLA Thema	Naam maatregel	Algemene beschrijving
M.1.D	Mobiliteit	Gemeenten, provincies en Rijk, streven ernaar om vanaf 2021 gezondheidsdoelen (zoals geschreven in artikel 1 uit het Schone Lucht Akkoord) voor schonere lucht op te nemen in alle relevante nieuwe verkeers- en vervoersplannen en bestaande plannen periodiek te herijken. Dit is een continu proces.	
M.2A.D	Mobiliteit	Gemeenten, provincies en het Rijk nemen vanaf 2021 luchtkwaliteits en gezondheidsdoelen standaard op in aanbestedingen van voertuigen en transportdiensten. De aanbestedings-criteria komen minimaal overeen met de emissie-eisen van de MVI criteria zoals gepubliceerd op de PIANOo website. Partijen maken afspraken over de periodieke aanscherping van de eisen richting 2030. Indien gewenst kunnen gemeenten en provincies kiezen voor een verdergaande ambitie, Bijvoorbeeld voor hoogblootgestelde of nabij kwetsbare bestemmingen gebieden. Ambitie is, om de inzet van (oudere) dieselloertuigen te beëindigen en schone alternatieven te stimuleren.	Nieuw leasecontract voor wagenpark Provincie Zeeland, gezamenlijke aanbesteding met drietal andere provincies. Aanpassing beleid inzet huurauto's voor dienstreizen medewerkers Provincie Zeeland. Aanbesteding nieuwe busconcessie per 2024.

Provincie Zeeland heeft afgelopen jaren samen met de Zeeuwse gemeenten en betrokken organisaties toegewerkt naar de Regionale Mobiliteitsstrategie (RMS) Zeeland. In december 2021 is deze vastgesteld. In de strategie staat hoe de komende jaren de overstap wordt gemaakt naar slimme en duurzame mobiliteit. Zowel het veranderen van ons mobiliteitsgedrag als ook het verduurzamen van de voertuigen vormen manieren om te komen tot de vermindering van de uitstoot van stoffen die voor mens, klimaat, milieu en natuur schadelijk zijn.

De RMS en de opgave om de Zeeuwse mobiliteit te verduurzamen heeft een duidelijke relatie met de doelen van het Schone Lucht Akkoord (SLA) en de Strategische Aanpak Stikstof en geeft daarmee invulling aan de vaste maatregel M1D uit het SLA.

M.1.D Gezondheidsdoelen in verkeers- en vervoersplannen

In de RMS wordt verwezen naar het SLA "Hiermee sluit de opgave om de Zeeuwse mobiliteit te verduurzamen naadloos aan bij het Schone Lucht Akkoord (SLA), welke zich richt op het verminderen van schadelijke stoffen in de lucht".

M.2A.D Schoner aanbesteden

De Regionale Mobiliteitsstrategie vormt ook de basis voor de busconcessie per eind 2024. In Zeeland is het doel om met ingang van de nieuwe busconcessie in 2025 alleen nog zero emissie bussen te laten rijden.

Provincie Zeeland least alleen nog schone voertuigen waar dat mogelijk is. De voertuigen van de kantonniers vormen hier een uitzondering op vanwege ontbreken van schone 4x4 voertuigen. De auto's bestemd voor het vervoer van de leden van GS zijn allemaal door elektrische exemplaren vervangen. De auto's bestemd voor dienstreizen van medewerkers zijn bijna allemaal vervangen door elektrische, de resterende exemplaren volgt dit in 2023.

Naast deze vaste maatregelen zijn door Provincie Zeeland in het uitvoeringsplan daar binnen het thema Mobiliteit de volgende (vrijwillige) maatregelen/acties aan gekoppeld:

Volgnummer maatregel	SLA Thema	Naam maatregel	Algemene beschrijving
M20	Mobiliteit	stimuleren fiets, OV en thuiswerken eigen organisatie	O.a. Agenda fiets / deelfietsensysteem. Maatregel stimuleren fiets valt onder 'anders reizen'
M33	Mobiliteit	Stimuleren en uitbreiden van elektrische laadinfrastructuur wegverkeer	Opstellen en uitvoering laadinfra plan vanuit regionale agenda NAL
M14	Mobiliteit	Stimuleren deelmobiliteit	Deelnemen aan elektrisch deelauto systeem in provincie Zeeland

M20. Stimuleren fiets, OV en thuiswerken eigen organisatie

In mei 2022 is door GS de Regeling Duurzaam reizen Provincie Zeeland 2022 vastgesteld. De regeling wordt gefaseerd ingevoerd en stimuleert werknemers van de Provincie Zeeland duurzaam te reizen tussen (alle mogelijke vormen van) woning en werk, en werk en werk. De Regeling draagt bij aan het behalen van de doelstellingen in de Regionale Energiestrategie als ook het Schone Lucht Akkoord. De pilot van deelfietsen is omgezet in een structurele voorziening en er is gestart met een pilot met deelauto's (zie verder onder M14). Ook zijn en worden stappen gemaakt in de verdere verduurzaming en uitbreiding van ons wagenpark zoals onder de vaste maatregelen (M.2A.D) is toegelicht. Vanaf 2023 betaald Provincie Zeeland een hogere km-vergoeding voor het reizen met fossielvrij eigen vervoer voor woon-werkverkeer aan zijn werknemers, en vanaf 2024 worden vergoedingen en faciliteiten voor niet duurzaam reizen verder afgebouwd. Omdat technologische ontwikkelingen snel gaan bekijken we jaarlijks of nieuwe ontwikkelingen in het bestaande mobiliteitsbeleid en de regelingen kunnen worden ingepast.

M33. Stimuleren en uitbreiden van elektrische laadinfrastructuur wegverkeer

Vanuit de Regionale Energiestrategie (RES) is er een sectortafel Mobiliteit. Binnen deze sectortafel wordt gewerkt aan de bijdrage aan de klimaatdoelstellingen vanuit de mobiliteitssector.

De RES stelt dat elektrisch rijden voor het overgrote deel van de mobiliteitsvormen een oplossing biedt en alleen waar elektrische mobiliteit niet mogelijk is komen alternatieven in beeld. De omslag naar slim en emissieloos rijden vraagt om een herinrichting van infrastructuur. Een doel daarbij is dat laadinfrastructuur geen drempel meer vormt voor het uitvoeren van elektrisch vervoer.

De aanpak voor laadinfra in Zeeland is opgenomen in de Regionale Aanpak Laadinfrastructuur (RAL). Deze is afgestemd met de Regionale Energie Strategie (RES). In de RAL trekken Zuid-Holland en Zeeland als samenwerkingsregio Zuidwest samen op en werken aan een forse uitbreiding van het aantal laadpunten en een slim, dekkend, toegankelijk en betaalbaar laadnetwerk. In 2030 streven we in Zeeland naar 10.000 (semi)publieke laadpunten om de groei van elektrisch rijden te kunnen faciliteren.

M14. Stimuleren deelmobiliteit

Sinds september 2022 participeert Provincie Zeeland in een deelauto project en staan er twee elektrische deelauto's van OnzeAuto voor het provinciehuis gestationeerd. Deze deelauto's zijn een aanvulling op het huidige mobiliteitspark van de provincie. Personeel van Provincie Zeeland kan deze deelauto's gebruiken voor dienstreizen én privéreizen. En omdat het project via OnzeAuto verloopt zijn deze auto's ook te gebruiken en bestemd voor gebruik door externen.

Acties en maatregelen thema Mobiliteit voor decentraal uitvoeringsplan 2023

Eerdergenoemde acties uit het uitvoeringsplan 2021 op het thema Mobiliteit blijven opgenomen in de nieuwe geactualiseerde versie 2023 en de status ervan is bijgewerkt.

Daaraan wordt toegevoegd:

- Mogelijkheid voor Smart charging op provinciehuis (Abdij). Met aanpassing noodstroom voorziening.
- Beoogde vervanging van de Westerschelde Ferry in 2027. Met duurzame, zero emissie aanbesteding.

Verduurzaming overig varend materieel van of in opdracht van Provincie Zeeland wordt op dit moment nog niet opgenomen in het uitvoeringsplan. Wel wordt op ambtelijk niveau een eerste verkenning naar de kansen en beperkingen uitgevoerd. Dat resultaat is bepalend of deze actie in het volgende uitvoeringsplan terugkomt.

5. Thema Woningen en Houtstook:

In het uitvoeringsplan staat onder de vaste maatregelen binnen het SLA voor het thema Woningen en Houtstook opgenomen:

Volgnummer maatregel	SLA Thema	Naam maatregel	Algemene beschrijving
H.1.D	Woningen en Houtstook	Gemeenten en provincies zetten actief in op de inzet van voorlichting over houtstook via hun eigen communicatiekanalen op basis van het landelijk ontwikkelde materiaal, onder andere door op hun website en social media aandacht te geven aan de gezondheidsimpact van houtstook. Partijen kunnen hierbij gebruik maken van materiaal wat beschikbaar wordt gesteld door het Rijk	
H.8.D	Woningen en Houtstook	Deelnemende provincies en gemeenten geven actief via hun eigen kanalen (bijvoorbeeld; website, applicatie, social media, radio/tv, weerberichten) aan als er sprake is van een stookalert.	Vanaf het stookseizoen 2020/2021 zal de Provincie Zeeland via (social) media kanalen en de provinciale website informatie delen in het geval van een stookalert.

H.1.D Voorlichting

Wetenschappelijk onderzoek bevestigt dat houtrook leidt tot gezondheidsklachten. Tevens is gebleken dat houtkachels en -haarden (veel) vervuilerder zijn dan eerder werd aangenomen. Provincies zijn echter niet het bevoegd gezag als het gaat om aanpak van de gevolgen van houtstook.

Vanuit het Schone Lucht Akkoord is in september 2022 een nieuwe set met voorlichtingsmateriaal over houtstook en de effecten beschikbaar gesteld aan gemeenten. Met het landelijk ontwikkelde materiaal kan voorlichting worden gegeven aan de gezondheidsimpact van houtstook. Het materiaal kan gebruikt worden voor de eigen website, social media, persberichten, advertenties in huis-aan-huisbladen of andere media.

Omdat Zeeuwse gemeenten¹ nog niet zijn overgegaan tot mede-ondertekening van het SLA heeft Provincie Zeeland dit materiaal onder de aandacht gebracht en aan ze toegezonden.

Er zijn afspraken gemaakt om begin 2023 het thema Milieu op de provinciale website aan te passen. Dan besteden wij ook aandacht aan het thema Houtstook en de rol van de provincie.

H.8.D Stookalert

Wanneer het RIVM een Stookalert afgeeft voor de Provincie Zeeland communiceren wij daarover via onze (social) media kanalen en de provinciale website.

Beide acties blijven opgenomen in de nieuwe geactualiseerde versie 2023 van het uitvoeringsplan en de status is in het overzicht bijgewerkt.

¹ Inmiddels heeft Gemeente Terneuzen op 3 februari 2023 als eerste Zeeuwse gemeente het Schone Lucht Akkoord ondertekent.

6. Thema 'Overig':

In het uitvoeringsplan staat onder de vrijwillige maatregelen naast de eerder benoemde maatregelen onder het thema 'Overig' ook de volgende maatregel opgenomen:

Volgnummer maatregel	SLA Thema	Naam maatregel	Algemene beschrijving
-	Overig	Inkoop en aanbestedingseisen Provincie Zeeland (Maatschappelijk Verantwoord Inkopen)	Onderzoeken mogelijkheden voor opnemen van aanvullende voorwaarden/eisen in aanbestedings- of inkoopbeleid op basis SLA doelen.

MVI plan

Provincie Zeeland wil de komende jaren haar inkoopkracht inzetten om middels eigen inkoop bij te dragen aan haar duurzame beleidsambities en heeft dit vastgelegd in het Plan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) 2021-2024.

Er is voor gekozen om de SDG's (Sustainable Development Goals of Duurzame Ontwikkelingsdoelen) als kompas te gebruiken voor de uitvoering van het MVI plan 2021-2024. In het MVI plan wordt bij projecten en ambitieniveaus binnen SDG 3 en 11 de koppeling gelegd met de doelen van het Schone Lucht Akkoord.

Overige vrijwillige acties en maatregelen voor decentraal uitvoeringsplan 2023

Bovengenoemde actie uit het uitvoeringsplan 2021 blijft opgenomen in de geactualiseerde versie 2023 en de status ervan is bijgewerkt.

Mede voortkomend uit het MVI plan is als vrijwillige maatregel toegevoegd (onder thema mobiele werktuigen): het werken naar de emissievrije bouwplaats. Dit is genoemd als niveau 3 project onder SDG 13 van het MVI plan 2021-2024. Dit is een vervolg op het zero emissie aanbesteden zoals genoemd onder de vaste maatregelen bij het thema Mobiele werktuigen.